

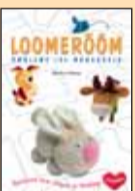
TOP 10

1
Mina oskan ise.
Riided raamat

2
Sven Nordqvist
Petson telkimas

3
Natalja Litvinova
Loomerõõm.
Ömbleme ise mänguasju

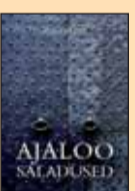
4
Liina Meresmaa
Näputööd 2.
Heegeldatud äärepitsid

5
Joonas Sildre
Valmistume kooliks.
Värviraamat

6
Patrick Delaforce
Hitler. Olulisi fakte

7
Alan Baker
Ajaloosaladused

8
Shelly Klein
Ajaloosaladused
salauhingud

9
Marianne Martinson
Õpiraskused.
Kust otsida lahendust?

10
Liina Meresmaa
Näputööd 1.
Heegeldatud äärepitsid

KAKS REISIKAASLAST

Käes on aeg, mil klassid end üheskoos ekskursioonile sätivad, ning ees suvi, mis on ju parim aeg Eestis ja lähivälismaal ringirändamiseks. Tutvustame meie kaht vastilmunud reisiraamatut, mis pakuvad kindlasti lugemisrõõmu ja muudavad reisi huvitavamaks.

Hedda Peedi „Minu tuletornid“ vaatleb 35 Eesti tuletorni üsna teismoodi kui seni ilmunud raamatud. See on eelteismelise tüdruku reisi-päevik, mis jagab lugejaga muljeid tuletornide külastamisest. Leheküljed on üles ehitatud kollaažitehnikas: teksti illustreerivatest fotodest on koostatud pildikompositsioonid, mis pakuvad üllatavaid detaile põnevatest treppidest, laternatest ja muust, alati on näidatud tuletorni välisvaade. Tuletornide asukohad ja ka rännumeeste teekond on näha käsitsi joonistatud kaartidel.

Raamatu lõpus on ülevaatlik paarislehekülj kõikide tuletornide kohta, millest raamatus juttu on olnud: esitatud on iga torni põhilised andmed, muuhulgas kõrgus ja tule nähtavuskaugus, ning väike pilt üld-

vaatega, samuti suur Eesti saarte ja rannikualade kaart.

Tuletorniraamat sobib ühiseks perelugemiseks ja ehk innustab see ette võtma ka reisi mõne tuletorni juurde.

Teine raamat kuulub paljude rännumihimuliste eestlaste südame võit-

nud Silmaringi Reisijuhhi sarja, mis on saanud täiendust meie oma kodukanti ja lõunanaabreid tutvustava teosega „Eesti, Läti ja Leedu“.

Reisijuhhi on koostanud Briti suurkirjastuse Dorling Kindersley kaastöötajad, kes viibisid kolme aasta eest turistina Baltikumis ja talleta-

sid oma tähelepanekud raamatusse. Informatsiooni on reisijuhhi piisavalt, nii et isegi kõige staažikam siseturist avastab midagi uut. Sel suvel tasub ringi vaadata ka Leedus ja Lätis, mis oma lähedusele vaatamata on pahahti jäänud võimalike reisisihtkohtade loetelust välja. Reisijuhhi abil võib veenduda, et mõnetunnise autosõidu kaugusel asub mõndagi huvipakuvat ja vaatamisväärset: looduslike ja arhitektuurseid meistriteoseid, mõnusaad puhkamiskohti imekaunites randades ning moodsates spaades. Lisaks sellele pakub reisijuhhi hulgaliselt praktilist informatsiooni ööbimiskohtade, transpordivõimaluste ja kohalike tavade kohta. Loomulikult on autorite siinkäigus kuni eestikeelse tõlke trükkimine kuni mõndagi muutunud, kuid Koolibri on püüdnud omalt poolt hea seista, et reisijuhhi kajastav teave oleks ajakohane. Loodetavasti saavad lisaks turistidele raamatust tänuväär abi ka kohalikud giidid ja väliskülaliste võõrustajad.

Kirjastus soovib kõigile põnevaid avastusretki raamatute seltsis!

UUEST ÕPETAJARAAMATUST UUE ÕPPEKAVA VALGUSES: SIRJE TOOMLA 1. KLASSI ÕPETAJARAAMAT

se ühe õppevaldkonna piires kõiki osaoskusi.

1. klassi 2. poolaasta on mõneski mõttes pöördeline. Aabitsaperiood on seljataga ja ehkki lapse lugemistehnika areneb päris vilumuseni veel kogu algkooli vältel, võib enamikku juba nimetada lugejateks lasteks.

Uuele arengutasemele jõudmist arvestab nii sisu kui ka vormi poolest „Ilusa emakeele“ 1. klassi 2. poolaasta õppekomplekt. Aabits on ennekoike lugema õppimise raamat, see juhatab sisse kogu algklasside eesti keele sarja, kuid on põhimõtteliselt kasutatav ka iseseisvana. Õpikus tegeldakse mitmesuguste tekstide ja keeleteemadega hoopiski asjalikumalt ja teadlikumalt.

2. poolaasta õppekomplekti kuuluv Sirje Toomla õpetajaraamat pakub koolitööks hulga suuniseid, taotledes uues riiklikus õppekavas sätestatud üldpäädevuste kujundamist. Mõistagi on 1. klassi lapse puhul enneaegne kõnelda väljakujunenud oskustest, kuid nende sihipärane arendamine peaks algama õige varasest east. Eesti keele aine roll üldpäädevuste saavutamisel on väga suur: tekstikeskse keele- ja kirjandusõpetuse kaudu arendatakse sotsiaalset ja enesemääratluspäädevust, suhtlus- ja väärtuspäädevust, kujundatakse õpivalmidust ja väärtushinnanguid.

2. poolaasta õpetajaraamatu ülesehituses on üldjoontes järgitud aabitsaraamatu struktuuri: iga õppenädala algul on esitatud tunnijaoostabel ning soovitusel on jagatud tööks õpiku, töövihiku ja kirjavihikuga eraldi. Nii leiab õpetaja parasjagu vajalikku hõlpsasti kätte. Tabelis on nimetatud nädala teema, kuue nädalatunni alla on paigutatud lugemistekstide pealkirjad ning viidatud õpiku, töövihiku ja kirjavihiku vastavatele lehekülgedele. Käsitlussoovitused on koondatud punktide kaupa pala pealkirja alla.

Aabitsa õpetajaraamatuga võrreldes on antud vähem pilditöö nõuandeid. Selle võrra rohkem tähelepanu on käsitletaval tekstil endal. Teksti lugemisele peaks kindlasti järgnema üleklassitöö, mida juhivad õpetaja. Vastavalt teksti eripärale on pakutud rohkem näidisküsimusi kas loetu üle arutlemiseks ja oma kogemustest jutustamiseks või suunavaid küsimusi teksti juurde naasmiseks ja sellega süvitsi tegelemiseks.

Et laps oleks 1. kooliastme lõpuks tööpoolest hea lugeja mitte ainult tehniliste oskuste poolest, vaid mõistaks loetavat hästi, tuleb aegamööda õppida tajuma teksti struktuuri. 1. klassile uudse võttena esitabki õpetajaraamat mõne pikema lugemispala detailse käsitlusprotsessi: tähelepaneliku lugemise ja tekstilähedaste küsimuste kaudu jõutakse lõigu kui teksti

olulise struktuuriüksuse tajumiseni; uuritakse, kuidas algab sündmustik (sissejuhatus, alustus), mis toimub (süüze arendus, sisu), mis lõpuks saab (lõpetus); kirjeldatakse sündmusi ja olustikke, pealkirjastatakse pikemaid tekstioski, koostatakse kava, jõutakse peamõtte sõnastamiseni. Iseenesest mõista ei ole lapselt nõutud ühegi termini omandamist – kõik juhised on õpetajale ja püüavad näidata, kuidas ka ilma vastava mõiste kasutamise ja keerukate seletusteta saavutada võimalikult hea tekitajad.

Rohkesti on nõuandeid tööks lapsele võõraste või vähem tuntud sõnadega (õpikus tärniga tähistatud), mida on püütud ka teema või liigi järgi rohkem esile tõsta. Nii nagu lugemispala võimaldab, tegeldakse näiteks esmajoones tegusõnade tähenduse ja sünonüümikaga või pööratakse rohkem tähelepanu määrsõnadele.

Kirjatehnikale pühendatud osa seisab kasutamismüüvust arvestades muust eraldi, kuid kirjutamisega tegeldakse teema ja tunni raames sobival võimalusel järjekindlalt.

Asjakohasel puhul on õpetajale seletatud keelenähtuse ja ortograafia seost, tegelikult küll seostust. Näiteks sõna alguse sulghäälik on eesti keeles alati helitu, sõltumata sellest, missuguse tähega on tavaks seda märkida (*b/p, d/t, g/k*) – niisiis ei tohiks võõrsõnade õigekirja õpetades rõhuda kuulamisele. Et häälde mingit vahet ei ole, tuleb mõne sõna kirjalpilt lihtsalt meelde jätta. Samalaadseid selgitusi on jagatud ka näiteks sõna alguse *h* käsitluseks, sobiva lauseintonatsiooni kasutamiseks jm.

Hulganisti on juba varasemast tuttavaid töövõtteid, lisa- ja ettelugemissoovitusi nii vanemast kui ka värskemast lastekirjandusest, mängu ja jaotvara näidisharjutusi, viiteid rühma- või paaritöö võimalustele.

MARGIT ROSS,
toimetaja

